

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Høyring av forslag om vern av Buavika naturreservat i Tingvoll

Som ein del av arbeidet med å ta vare på naturmangfaldet i Møre og Romsdal sender vi ut framlegg til frivillig skogvern av Buavika i Tingvoll kommune. Du er velkommen til å sende innspel i høyringa innan 15. september 2026.

Verneframlegget er gjort i dialog med grunneigarane og ALLSKOG SA. Føremålet med dette brevet er å informere om prosessen etter naturmangfaldlova, og for å innleie til medverknad og innspel frå aktuelle partar.

Innhald

Innhald	3
Bakgrunn	4
Tilbodet	4
Heimelsgrunnlag	4
Verneverdiar	5
Vernet vil dekke manglar i skogvernet	8
Vurdering av vern i forhold til tømmertilgang	8
Plan- og ingrepsstatus	8
Saksbehandling	9
Oppstart	9
Merknadar	10
Lokalt forvaltingsansvar?	10
Vidare framdrift	10

Bakgrunn

Gjennom behandlinga av stortingsmeldinga Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfald (Meld. St. 14 (2015-2016)) vedtok Stortinget ei opptrapping av skogvernet i Noreg til 10 % av skogarealet. Det er eit nasjonalt miljømål at «*et representativt utval av naturtypene i skog blir verna for kommande generasjonar*». I stortingsmeldinga er skogvern framheva som eit viktig tiltak med stor positiv effekt på trua artar i skog. Gjennom ordninga frivillig skogvern skal skog bli verna på offentleg eigd grunn og ved frivillig vern av privateigd skog. Vernet inneber at skogeigarane tilbyr staten vern av eigen skog og får erstatta tapt næringsinntekt.

Tilbodet

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal fekk tilbod om frivillig skogvern på gnr/bnr 143/1 i Tingvoll kommune den 7. september 2022. Området føreslått vern omfattar eit areal på om lag 216 dekar, der 216 er produktiv skog.

Det naturfaglege grunnlaget for eit vern er dokumentert ved registreringar av naturverdiane gjennom kartleggingar ved DN- handbok 13 i 2002 og 2014, samt NiN-kartlagt i 2024.

Allskog og skogsakkyndig frå staten takserer tilbodsområdet, og det blir forhandla fram ein erstatningsavtale med grunneigaren. Området vil ikkje bli tilrådd verna før avtalen om erstatning er signert. Allskog har på vegne av grunneigaren akseptert at planprosessen vert sett i gang.

Heimelsgrunnlag

Vern av spesielle område eller førekomstar skjer i medhald av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfald (naturmangfaldlova) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfaldlova er det gitt heimel for oppretting av ulike vernekategoriar. Vernekategorien naturreservat, som er det strengaste vernet etter naturmangfaldlova, jf. § 37, vil bli bruka for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om oppretting av naturreservat vert gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfaldlova, som lyder slik:

«Som naturreservat kan vernes områder som:

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur*
- b) representerer en bestemt type natur,*
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller*
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan

inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

Naturreservata skal bidra til bevaringsmåla i naturmangfoldloven § 33, mellom anna bokstavane a (variasjonsbreidda av naturtypar og landskap), b (artar og genetisk mangfald), c (trua natur og økologiske funksjonsområde for prioriterte artar).

Verneområda skal bidra til å oppfylle fleire nasjonale mål som:

- Eit representativt utval av norsk natur skal bevarast for kommande generasjonar.
- Økosystema skal ha god tilstand og levere økosystemtenester.
- Ingen trua artar og naturtyper skal utryddast, og utviklinga til truga og nær truga artar og naturtyper skal betrast.

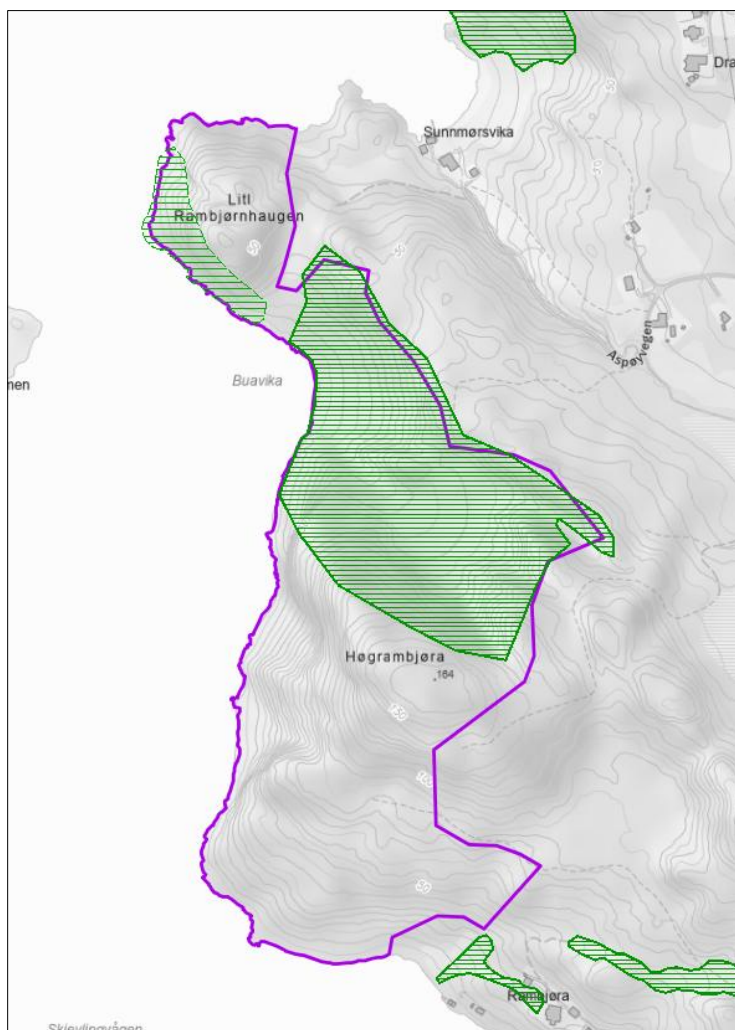
Oppretting av verneområda bidreg til å nå internasjonale mål og forpliktingar, m.a. nedfelte i konvensjonen for biologisk mangfald artikkel 8 om eit samanhengande verneområdenettverk, jf. òg naturmangfoldloven § 33 bokstav g.

Ved å verne desse naturområda mot ulike typar inngrep, gir verneområda også eit positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfald, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c.

Områda vil bidra til å oppfylle det nasjonale målet vedtatt av Stortinget om 10 % vern av skog.

Verneverdiar

Dei første kartleggingane av naturverdiane blei gjort med metodikken i DN-handbok 13 i 2002 med ein lokalitet «*Sørvendte berg og rasmarker*» i eit mindre område i nordvest. Eit sentralt og større område på drygt 80 daa vart kartlagt i 2014 som «*gammel boreal lauvskog*» med verdi A – svært viktig. Lokaliteten er vurdert å ha ein kombinasjon av høg naturkvalitet, godt utvikla skogsmiljø og førekomst av fleire kravfulle og raudlista artar. Området representerer eit av dei mest intakte døma i distriktet på gammal, fuktig og frodig lauvskog med innslag av sumpskog og kjeldepåverka miljø. Her er det rike hasselkratt, rik sumpskog, varmekjær kjeldelauvskog og parti med gammal barskog. Stor variasjon i treslag gjer stor artsriksdom og leveområde for meir spesialiserte artar som raudlista artane grønsko (NT) og gul pærelav (NT). Skogen er ein av dei viktigaste lokalitetane i regionen for den raudlista orkidéen fuglereir, som er registrert på fleire stader i området. Eit godt utvikla lungenever-samfunn med fleire indikatorartar på gamle og fuktige skogsmiljø, som kystnever, sølvnever og buktporelav. Funn av dvergspett, med observasjonar som tyder på hekking. Stort potensial for fleire sjeldne og kravfulle artar, særleg innan sopp, som i liten grad er undersøkt. Samla sett har lokaliteten svært høg verneverdi fordi han kombinerer gamal skogkontinuitet, varierte og rike naturtypar, førekomst av raudlista artar og eit uvanleg intakt skogøkosystem for regionen.

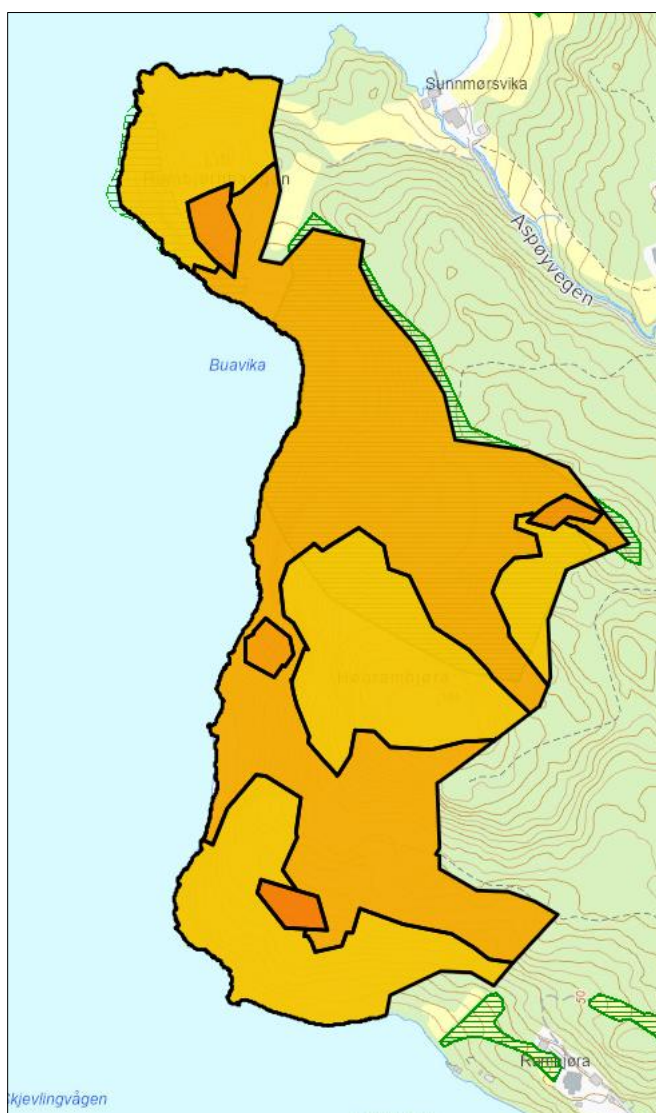

Figur 1. Lilla avgrensing viser føreslått verneområde. Grøn skravur som dekker store deler i nord er naturtype gammel boreal lauvskog med verdi A, ID BN00016732. Grøn skravur langs fjorden i nordvest er naturtype sørvendte berg og rasmarker verdi C, ID BN00016676.

Miljøfaglig Utredning kartla området etter NiN-metodikken i 2024 og har følgende totalvurdering:

«Prosjektområdet er lite, men rommar likevel uvanleg stor naturvariasjon som følge av topografien. Samtidig inneholder det enkelte artselementer som er svært lite representert hittil i skogvernet i Møre og Romsdal, ikke minst enkelte regnskogslav (særlig praktblåfittlav NT er regionalt sjelden, men også gul pærelav NT og stjerneflekklav VU forekommer). Regnskogselementet er såpass oppsplittet at det ikke er funnet grunnlag for å avgrense egne polygon. I et regionalt perspektiv bør samtidig forekomsten av varmekjære treslag som sommereik (antagelig verdens nordligste forekomst) og svartor framheves, begge svært sjeldne arter i skogreservat så langt nord. I forhold til mangelanalyse (Framstad et. al. 2017) for skogvern fyller området opp mangler knyttet til rik furuskog og hasselkratt, samt kystnær furuskog, og mer generell skog på høy bonitet. Området inneholder også fragment av boreonemoral regnskog, en skogtype som knapt er vernet hittil nord for Ålesund. Området har en del areal med lågurtfuruskog og svak lågurtfuruskog (både tørkeutsatt bærlyngskog og mer frisk lågurtskog av begge kategorier), anslagsvis 60-70 dekar (samlet er det snakk om rundt 130 dekar svak lågurt/lågurt-skog, men en god del er lauvdominert). Denne vurderes å være middels rik, og bare mer svakt innslag (og

potensial) for habitatspesifikke rødlistearter (inkludert furuvintergrønn NT og en ganske god bestand av fuglereir (NT – en art Tingvoll har en ganske betydelig andel av norske funn), men vurderingen inneholder noe usikkerhet siden området er lite besøkt i soppsesongen. Området har lite fremmede arter, og selv norsk gran forekommer med enkelte trær og er i litt spredning. Det er lite påvirket av inngrep i nyere tid, men gjerderester og skogtraktorveger inn fra sør, vitner om aktivitet i kantsoner også de siste ti-årene. Enkelte aldersprøveboringer av furutrær vitner samtidig om at det har vært jevnt utnyttet tidligere. Det usikkert om det finnes furutrær over 200 år (målte trær var på 160-170 år i nordvest og et stort ett i sør som ikke var mer enn 100 år), og de er i så fall sjeldne. Selv om det nå lokalt er noe dødt trevirke som er middels nedbrutt, mangler virkelig morkne læger og kontinuitet i dødt trevirke (mye av furulægrene er vindfall fra nyttårsorkanen i 1992). Et funn av furustokk-kjuke (NT) vitner likevel om noen svake gammelskogskvaliteter for furuskogen. Keloelementer virker fraværende. Det har vært gjennomført flere kartlegginger av området de siste ti-årene, om enn i første rekke av en person og da med særlig fokus på nordre halvdel. Bortsett fra mangfoldet av marklevende sopp i lågurtskogen i sør, så vurderes usikkerheten som forholdsvis liten. Litt usikkerhet i rikhet er det likevel, og det kan være enkelte dødved-konsentrasjoner som burde vært fanget opp.»

Figur 2. Tilbudsområdet kartlagt etter NiN 2 i 2024. Vi ser ein klar overlapp i naturtype i nord, mens i sør er det usikkert om det er kartlagt tidlegare. Totalt får dette området ein skår på 2,25 av 3 på naturgitt mangfald.

Vernet vil dekke manglar i skogvernet

Vern av området vil bidra til å dekke manglar i skogvernet innan kalk - og lågurtfuruskog.

I et regionalt perspektiv bør samtidig førekomsten av varmekjære treslag som sommareik (antakeleg verdens nordlegaste førekomst) og svartor framhevast, begge svært sjeldne arter i skogreservat så langt nord. I forhold til mangelanalyse (Framstad et. al. 2017) for skogvern fyller området opp manglar knytt til rik furuskog og hasselkratt, samt kystnær furuskog, og meir generell skog på høy bonitet. Området har også fragment av boreonemoral regnskog, en skogtype som knapt er vernet hittil nord for Ålesund, med artselement som er svært lite representert hittil i skogvernet i Møre og Romsdal, ikkje minst enkelte regnskogslav, særleg praktblåfiltlav (NT) er regionalt sjeldan, men også gul pærelav (NT) og stjerneflekklav (VU).

Verneframlegget er innafor sørboreal vegetasjonssone i svak oseanisk seksjon, høgproduktiv skog i låglandet (< 300 m.o.h.)

Vurdering av vern i forhold til tømmertilgang

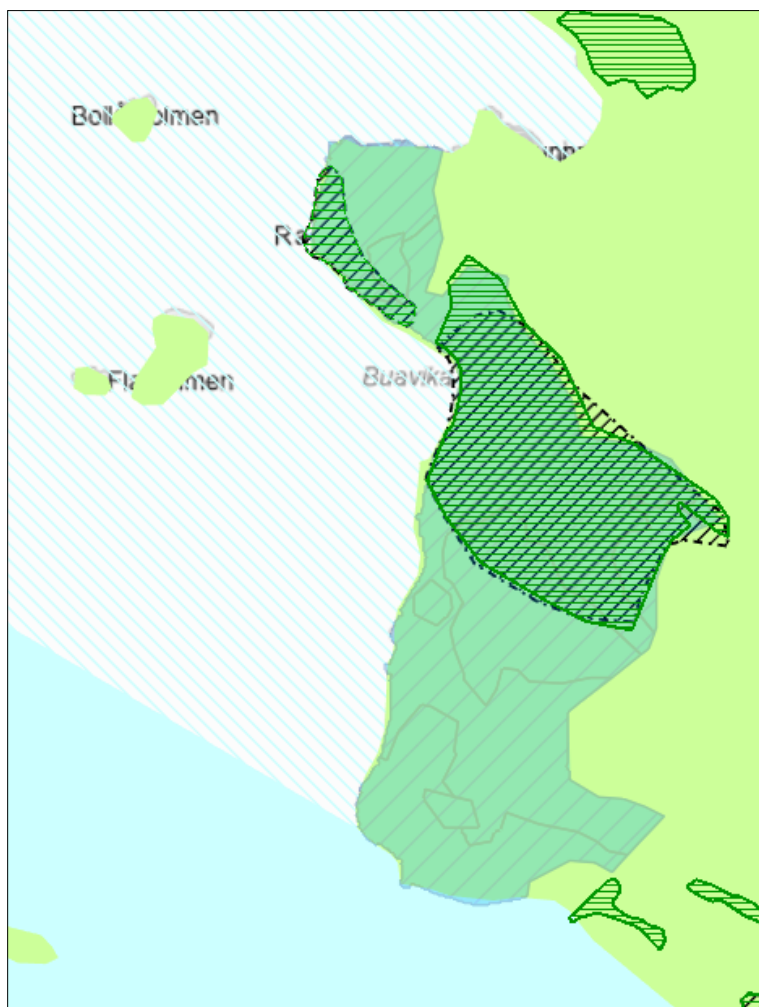
Fylkesskogmeister vurderer skogen følgande (sjå eget vedlegg for full analyse);

- Veldig småkupert område med store naturtype-, og MiS-registreringer, som vanskeliggjør tekniske inngrep.
- Lauv, med furu mot toppene gir ikke dekning for moderne drift, og registrerte figurer vanskeliggjør tilkomst til små terrasser/flater med skog som finns rundt om i det foreslåtte vernet.
- Eiendommen stuper bratt i sjøen i vest, slik at sjøveien vil ikke være en drivbar vei.
- Kan ikke se at eiendommen representerer bortfall av volum til næringen, da vi ikke finner spor av tidligere drift innenfor det foreslåtte vernet, så dette må i så fall være meget lenge siden

Plan- og ingrepsstatus

I gjeldande kommuneplan (25.06.2015) har området føremålet landbruk, natur- og friluftsføremål (LNF). Lokalitetane kartlagt etter DN-handbok 13 har omsynssone knytt til «bevaring av naturmiljø»

Det er ingen kraftlinjemaster eller andre større tekniske inngrep innafor verneframlegget.

Figur 3: Utsnitt frå kommuneplan i Tingvoll. Blått felt markerer føreslått verneområdet. Grøn bakgrunn viser at arealføremål er LNF. Skraverte polygon sentralt i verneforslaget og nordvest (som overlappar med DN-13-naturtype, viser omsynssone 560 - bevaring naturmiljø.

Området er lite påverka av inngrep i nyare tid. Det er noko gjerderestar og ein skogtraktorveg markert i vernekartet i sør, som indikerer aktivitet i kantsoner også de siste ti-åra. Enkelte aldersprøveboringer av furutrær vitnar samtidig om at det har vært jamt utnytta tidlegare.

Saksbehandling

Oppstart

Statsforvaltaren meldte oppstart av verneplanprosessen for Buavika naturreservat i ei felles lokal og sentral oppstartsmelding den 12.05.2025. Frist for gje tilbakemelding på oppstarten var sett til 20.03.2025. Vi fekk fire merknader til oppstarten.

Merknader

Norges vassdrag- og energidirektorat (27.02.2025) kan ikkje sjå energiinteresser innanfor Buvika, og ber områdekonsesjonærar Mellom AS om å uttale seg, sjølv i tilfelle utan konflikt.

Språkrådet (07.03.2025) tilrår å la verneområdet få namnet Buavika naturreservat.

Statnett (18.02.2025) har ingen merknader til oppretting av verneområde.

Møre og Romsdal fylkeskommune (19.03.2025) er ikkje kjent med at det er automatisk freda kulturminne innanfor verneområdet, men vi vurderer at det er eit potensiale for at det kan vere busettingsspor frå steinalder i området, særleg nord for Høgrambjøra og aust for Litlrambjørhaugen, og ber om at merknad frå automatisk freda kulturminne blir tatt omsyn til i den vidare saksbehandlinga.

Statens vegvesen (03.03.2025) har ingen merknader til at det blir starta opp planarbeid for skogvern slik det er varsla.

Statsforvaltaren sin vurdering av merknad til fylkeskommunen er at vi tek omsyn til kulturminne gjennom heimel i forskrifta.

Lokalt forvaltingsansvar?

Ved oppretting av nye naturreservat er det rutine å høyre om kommunane ønskjer lokalt ansvar for forvaltning av naturreservata. Eit slikt ansvar vil i så fall også gjelde alle naturreservat i kommunen. Kravet er at kommunen har tilstrekkelege ressursar og kompetanse til å utføre ei slik oppgåve. Vi ønskjer attendemelding frå Sunndal kommune om dette i høyringa.

Vidare framdrift

Det er ønskeleg med innspel på verneforslaget slik at prosessen og tema kan verta så opplyst som mogleg. Etter at innspel på denne høyringa føreligg, vil vi vurdere innspela og ta endeleg stilling i vår tilråding av vern til Miljødirektoratet.

Meir informasjon om naturkvalitetane, kartavgrensing og bilete frå områda finn du på nettstaden vår [Statsforvaltaren i Møre og Romsdal](#) under sida «Høyringar».

Du kan også sende innspel med brev til Statsforvaltaren ved seksjon for naturforvaltning, Julsundvegen 9, Postboks 2520, 6404 Molde, eller per e-post til sfmrpost@statsforvalteren.no.

Frist for å kome med innspel er 7. september 2026.

I adresselista har vi forsøkt å få med alle dei aktuelle høyringspartane vi veit om. Dersom de finn feil eller veit om fleire partar som de meiner burde ha fått brevet ber vi om tilbakemelding om dette.

STATSFORVALTAREN I MØRE OG ROMSDAL

Postboks 2025, 6404 Molde | sfmrpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/mr

